

slutning udtales der af Præsten, at hvad Gud har sammenføjet, skal intet Menneſte adſkille, men at Vedkommende beſuagtet, ofte allerede den næſte Dag, ſtilles ad, ſaa antager jeg ogſaa, at det var heldigere, at diſe Ord udelodes i den kirkelige Formular, eller dog anvendtes i en anden Form. Den ærede Rigsdagsmand har ſagt: „den næſte Dag,“ jeg har havt Exempel paa, at ſamme Dag vare de færdisge til at bryde Pagten, og jeg ſkulde kunne føre Beviis derfor, om det ſaa ſkulde være. Jeg ventet, at det tidligt eller ſildigt vil ſkee, at diſe Formler modtage en Forandring, hvorved de ikke vilde ſtøde i denne Retning. Til diſe Udtalelſer ſkal jeg indſtrænke mig.

Iſcherning: Jeg begjærede Ordet, da den høitærede Cultusminiſter udtalte, at han ikke anſaae det for rigtigt, at en Lov af denne Beſtaffenhed kom frem, uden at Kirken adſpurgetes. Jeg kan uden tvivl ſige, at det var ſaaledes, han udtalte ſig. Saa hyppigt denne Paafand er kommen frem her i Thinget, ſaa hyppigt har jeg reift mig derimod. Kirken er, forſaavidt her kan være Spørgſmaal om Andre end denne Forſamling, Kongen med Cultusminiſterens Raadgivning. Om Cultusminiſteren viſter, førend han tilraader Kongen at gaae ind paa en Lov af denne Art, at have raadſøret ſig med geiſtliche lærde Mænd, de høieſt ſtillede og erfarne i Kirken, det er en anden Sag; men de ere ikke Kirken. Saa længe, til der er en virkelig kirkelig Organifation, der har udfondret det Verdslige, ſom vi maae holde, ere vi heelt og holdent Kirken uden Henſyn til geiſtlig Raadſørelſe — det reent kirkelege ligger jo over os og udenfor denne Verden. Det maa vi holde paa, at vi ſkulle alene være med, naar der ſkal gives Love om Kirken, og at der ligesaa lidt førſt ſkal spørges andre Perſoner udenfor i denne Retning ſom ved Love i nogen anden Retning. Der er her ikke mere Grund til at ſpørge Geiſtligheden end hvilkenſomhelſt anden Autoritet i Landet, førend vi raadſlaae om Loven. Der maa, efter min Formening, til Grund for den ærede Miniſters Ytringer ligge en ikke heldig Opfattelſe af Hans Majestæts Stilling i den danſke Folkekirke, indtil en anden Organifation finder

Sted; Kongen er en mægtig Perſon i den danſke Kirke. I Forbindelſe med denne Betragtning af den høitærede Cultusminiſter ſtod uden tvivl ogſaa en anden, ſom jeg ligeledes maa gjøre Indſigelſe imod, fordi den paa ſamme Maade fører til ſtore Udviklender. Den høitærede Cultusminiſter ſagde, at Præſten var Kirkens Tjener. Ja, det er Præſten, og ſom ſaadan maa Cultusminiſteren anerkjende ham, men han maa ogſaa holde ham faſt ſom Statens Tjener. Det er netop ſom Statens Tjener, at Cultusminiſteren maa paſſe paa Præſten og holde ham til at gjøre ſin Pligt, og det finder netop ſin Anvendelſe med Henſyn til Fuldbrydningen af de Pligter, ſom egentlig ere borgerlige Pligter, og ſom paaligge Præſten ſom Statens Embedsmand og Tjener, thi dem har han overtaget, da han indtraadte i ſit Embede for Løn. Dette at vie er — man ſige iøvrigt derom, hvad man vil — dog viſſelig i ſit inderſte Væſen en borgerlig Handling; derfor kan den løſes. Var Viſſen ikke en borgerlig Handling, kunde den ikke borgerligt løſes, og den Formel, man nævner derved: „Det, ſom Gud forener, ſkal ikke Menneſtet adſkille“, ſtaaer ikke ſom en Act, anerkjendt af dem, der ſtaaer ligeoverfor, men ſom en Indſigelſe, ſom en Opfordring, og ſtod det anderledes, kunde Skilsmiſſe ikke finde Sted. Præſten er alſaa Statens Tjener, og det er det, vi maae holde faſt ved.

De allerførſte Paragrapher i dette Lovforſlag, de, ſom betegne denne Lovs Væſen, og ſom kunne beſtaaе, om ogſaa Reſten ſkjæres bort — Heften gaaer frem, om den ogſaa miſter ſin Hale; Halen kan ſkjæres bort og Loven bliver dog tilbage — de Paragrapher, ſom omtale Kirkebøgerne, have forſøgt paa at gribe ind i Noget, ſom nu vilde være ubetimeligt at tage fat paa, nemlig at løſe Præſten fra at være Statens Tjener, førend vi vide, hvor de Betalingsmidler ere, der ſkulle gives og gives paa rette Maade til dem, der ſkulle føre Sognebøgerne. Saalænge det ikke er Tilfældet, er det Præſten, ſom har den Forretning for ſin Løn, at ſørge for Bøgenes rette Førelſe. Jeg ſkal villig indrømme, at det kunde være bedre, at det kunde være anderledes, og jeg ſkulde gjerne ſee, at man kunde komme til en Lovbe-